

tot optreden opleggen – het kon wèl de ‘openbare bijeenkomsten’ verbieden waarin dat optreden zou plaatsvinden. Dat deed het dan ook menigmaal.

Tegen uitgevers en boekhandelaren waren geen maatregelen mogelijk.

Wat de studenten aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen en de Tijdelijke Academie te Eindhoven betrof: in Nijmegen waren er geen moeilijkheden doordat vrijwel niemand in april '43 de door secretaris-generaal van Dam gevergdde loyaliteitsverklaring had getekend, maar in Eindhoven bleek het nodig, de aangemelde studenten te schiften. Dat deed een commissie van toelating waarin twee docenten, twee studenten en een lid van het bestuur zitting hadden: alle studenten-‘tekenaars’ werden geweerd omdat het billijk geacht werd dat zij geen voordeel zouden ontlenen aan het feit dat zij na april '43 hun studie hadden voortgezet; bepaald werd verder (de commissie van toelating besefte dat haar gegevens onvolledig waren) dat toelating tot de Tijdelijke Academie niet betekende dat men nu ook automatisch toegelaten zou worden tot de universiteiten en hogescholen benoorden de rivieren wanneer die hun werkzaamheden zouden hervatten.

Dan de bioscopen.

Er werd verschil gemaakt tussen bioscoopeigenaren van wie bekend was dat zij op allerlei wijzen verzet hadden geboden, en de anderen. Bioscopen welke de gehele bezetting door niet anders dan Duitse films hadden vertoond, werden door het Militair Gezag voorlopig onder beheer geplaatst – zij bleven open, maar de eigenaar stond onder toezicht van een beheerder en de inkomsten werden op een geblokkeerde rekening gestort.

Men zou, wat op die bioscoopsector gebeurde, als een voorlopige bedrijfszuivering kunnen beschouwen, maar dan wel als een heel simpele. Zij was mogelijk doordat een bioscoop zich op het algemene publiek richtte en dat publiek in het algemeen wist, welke diensten een bepaalde bioscoopeigenaar aan de bezetter had bewezen. Op de andere, grotere sectoren van het bedrijfsleven waren de verhoudingen veel gecompliceerder en ook veel moeilijker te overzien.

Een groot deel van het bedrijfsleven had Duitse opdrachten uitgevoerd, ook opdrachten op militair gebied. Dat gold voor talloze kleine bedrijven, maar ook voor grote als Philips en de scheepswerf ‘De Schelde’. Daar kon veel tegenover staan: denkbaar was dat diezelfde bedrijven bij het werk aan die Duitse opdrachten (opdrachten waarbij steeds ook de rijksbureaus voor handel en nijverheid betrokken waren geweest) een vertragingstactiek hadden toegepast of dat zij op allerlei wijzen en al van